

1 I vilka situationer får en förälder lovligt föra ett barn till ett annat land, utan den andra förälderns samtycke?

När det gäller under vilka omständigheter en förälder lovligt får föra ett barn till ett annat land utan den andra förälderns samtycke måste man skilja mellan

a) när den förälder barnet bor hos lovligt vill föra barnet till en annan stat, och

b) när den förälder barnet inte bor hos, men som barnet har ett personligt förhållande till, lovligt vill föra barnet till en annan stat.

a) Efter en skilsmässa får den förälder som barnet bor hos inom ramen för sitt vanliga familjeansvar lovligt föra barnet till ett annat land (t.ex. för ett endagsbesök), på villkor att detta inte äventyrar den andra förälderns rätt att upprätta ett personligt förhållande till barnet, i enlighet med artiklarna 95 och 119 i 2015 års lag om familjemål (*Obiteljski zakon*) (Kroatiens officiella kungörelseorgan (*Narodne Novine* (NN) nr 103/15, nedan kallad *ObZ 2015*). Oavsett om föräldrarna har gemensam eller ensam vårdnad om barnet har var och en av dem med andra ord rätt att fatta vardagsbeslut om barnet när det vistas hos dem (artikel 110 i ObZ 2015). Om föräldrarna, efter en skilsmässa, tilldelas gemensam vårdnad om barnet (artikel 104 i ObZ 2015) måste alla viktiga beslut om barnet fattas gemensamt (artikel 108 i ObZ 2015). Med tanke på att en enstaka resa till ett annat land (t.ex. ett endagsbesök) inte innebär en avsikt att ändra barnets varaktiga eller tillfälliga hemvist, och därför inte ingår i den uttömmande förteckningen över ett barns viktiga individuella rättigheter som avses i artikel 100 i ObZ 2015, bör bestämmelserna i artikel 99.2 i ObZ 2015 därför tillämpas på lämpligt sätt. Samma sak gäller om den förälder som barnet bor hos efter skilsmässan delar föräldrans ansvar med den andra föräldern (artikel 105 ObZ 2015). Om den förälder som barnet bor hos efter skilsmässan på grund av ett domstolsavgörande ensam har hela föräldrans ansvar, behöver han eller hon emellertid inte inhämta den andra förälderns samtycke för att tillfälligt föra barnet till ett annat land (artikel 105.5 i ObZ 2015).

b) Om den förälder som barnet inte bor hos efter skilsmässan, men som barnet har ett personligt förhållande till, beslutar att lovligt föra barnet till ett annat land, får han eller hon göra detta på villkor att det rör sig om en tillfällig vistelse i ett annat land (t.ex. ett endagsbesök) som sker under den tid föräldern utövar sin rätt att upprätthålla ett direkt personligt förhållande till barnet (artikel 121 i ObZ 2015) samt på villkor att denna rättighet inte har upphävts eller begränsats genom ett domstolsavgörande (artiklarna 123–126 i ObZ 2015). Oavsett om föräldrarna har gemensam eller ensam vårdnad om barnet har var och en av dem rätt att fatta vardagsbeslut om barnet när det vistas hos dem (artikel 110 ObZ 2015). Om föräldrarna, efter en skilsmässa, tilldelas gemensam vårdnad om barnet (artikel 104 i ObZ 2015), måste alla viktiga beslut om barnet fattas gemensamt (artikel 108 i ObZ 2015). Med tanke på att en enstaka resa till ett annat land (t.ex. ett endagsbesök) inte innebär en avsikt att ändra barnets varaktiga eller tillfälliga hemvist, och därför inte ingår i den uttömmande förteckningen över ett barns viktiga individuella rättigheter som avses i artikel 110 i ObZ 2015, bör bestämmelserna i artikel 99.2 i ObZ 2015 därför tillämpas på lämpligt sätt. Samma sak gäller om den förälder som barnet bor hos efter skilsmässan delar föräldrans ansvar med den andra föräldern (artikel 105 i ObZ 2015), eftersom den förälder som har upprätthållit ett personligt förhållande till barnet har möjlighet och rätt att företräda barnet i vardagen under den tid barnet vistas hos honom eller henne (enligt artiklarna 110 och 112, jämförda med artikel 105.1, i ObZ 2015).

I dessa situationer bör det framhållas hur viktiga bestämmelserna i artikel 111 i ObZ 2015 är. Det vill säga att båda föräldrarna, oavsett om de har ett gemensamt eller individuellt föräldrans ansvar, är skyldiga att ömsesidigt utbyta information om barnet, däribland information om en eventuell utlandsvistelse. Utöver denna rättsliga skyldighet för föräldrarna måste barnet, eller var och en av föräldrarna, medföra de personliga eller andra handlingar som krävs för att korsa en stats gräns.

Om en av föräldrarna misstänker att den andra föräldern tänker missbruka ett sådant tillfälligt bortförande av barnet får han eller hon begära att domstolen i ett utomrättsligt förfarande vidtar en av de åtgärder som anges i artikel 418 i ObZ 2015 för att se till att förälderns rätt till umgänge med barnet upprätthålls. Alternativt kan föräldern begära att domstolen vidtar en av de åtgärder som anges i artikel 419 i ObZ 2015, som säkerställer att barnet återförs på ett tryggt sätt.

Det bästa är om det råder samförstånd mellan föräldrarna i dessa och liknande frågor, så att föräldrarna kan reglera detta i sin överenskommelse om gemensamt föräldrans ansvar (artikel 106.3 i ObZ 15).

2 I vilka situationer krävs den andra förälderns samtycke för att barnet ska få föras till ett annat land?

Varje (permanent) bortförande av ett barn till ett annat land som ändrar barnets hemvist eller tillfälliga vistelseort kräver båda föräldrarnas samtycke. Oavsett om föräldrarna har ett gemensamt ansvar för barnets vård och uppfostran eller om en av dem till viss del har ett individuellt ansvar för detta, måste den förälder som för bort barnet och således ändrar barnets hemvist eller tillfälliga vistelseort inhämta den andra förälderns skriftliga samtycke (artiklarna 100 och 108 i ObZ 2015). Om den förälder som barnet bor hos efter skilsmässan ensam har föräldrans ansvar behöver vederbörande inte inhämta den andra förälderns samtycke för att föra barnet till ett annat land i syfte att ändra barnets hemvist eller tillfälliga vistelseort (artikel 105.5 i ObZ 15).

3 Om den ena föräldern inte samtycker till att barnet förs till ett annat land, även om detta är nödvändigt, vad krävs för att barnet lovligt ska få bortföras till ett annat land?

Om en förälder, genom att föra barnet till ett annat land, vill ändra barnets hemvist eller tillfälliga vistelseort, och den andra föräldern inte ger sitt samtycke till detta, avgör domstolen, i ett utomrättsligt förfarande, vilken av föräldrarna som bäst företräder barnets intresse på detta område (artiklarna 100.5 och 478.1 i ObZ 2015). Innan ett sådant utomrättsligt förfarande inleds är det obligatoriskt med utomrättslig rådgivning. Syftet med denna är att ge experter från socialtjänsten möjlighet att hjälpa föräldrarna nå en överenskommelse i frågan (artikel 481 i ObZ 2015 – obligatorisk utomrättslig rådgivning som ett processuellt krav för att inleda ett förfarande enligt artikel 100.5 i ObZ 2015). Om föräldrarna under den obligatoriska rådgivningen inte kan nå en överenskommelse hänskjuts ärendet till en domstol som fattar beslut i ett utomrättsligt förfarande. Fokus ligger framför allt på barnets ålder och åsikt i frågan, barnets rätt att upprätthålla ett personligt förhållande till den andra föräldern, föräldrarnas vilja och beredskap att samarbeta under utövandet av sina föräldrarättigheter, föräldrarnas personliga omständigheter, avståndet mellan föräldrarnas hemvist eller tillfälliga vistelseort och den plats som det är tänkt att barnet ska flytta till, samt kommunikationerna mellan dessa platser och föräldrarnas rätt till fri rörlighet (artikel 484 i ObZ 2015).

Det bör dock understrykas att om en av föräldrarna ensam har föräldrans ansvar behöver han eller hon inte inhämta den andra förälderns samtycke för att föra barnet till ett annat land i syfte att ändra barnets hemvist eller tillfälliga vistelseort. I så fall saknar med andra ord den andra förälderns invändningar rättsverkan (artikel 105.5 i ObZ 2015).

4 Gäller samma bestämmelser för tillfälligt bortförande (till exempel i samband med semester eller för vård) som för permanent bortförande? Om ni använder formulär för samtycke, vänligen bilägg en kopia.

Som påpekats i svaren på frågorna 1–3 har föräldrar enligt ObZ 2015 olika rättigheter och skyldigheter beroende på om det rör sig om att tillfälligt föra barnet till ett annat land (t.ex. för ett endagarsbesök som inte äventyrar den andra förälderns rättigheter) eller om att permanent föra barnet till ett annat land i syfte att ändra barnets hemvist eller tillfälliga vistelseort.

Senaste uppdatering: 23/08/2018

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.